

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 K
за пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конт. почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо русне ми серце і віра русна“. — З Руслановича пошляків М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лиш до
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від п. т. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіст-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки

Григорій Цеглиньський

вислужений директор рускої гімназії
в Перемишлі, посол до державної ради
і член австр. делегації, член руско-на-
родних товариств, помер по довгій і
тяжкій недугі, прийнявши Найсв. Тайни,
у Відні дня 23. жовтня.

Таку сумну вість принесли сьогодні теле-
грами, а вість ся викликала загальний жаль
по втраті многозаслуженого педагога, пись-
менника, посла і громадянина-народовця.

Покійник родив ся 9. марця 1853 року
в Калуші, де його отець був магістратським у-
рядником з давного міщанського роду. Втра-
тивши рано вітця, скінчив гімназію в Коло-
миші і Станіславові головою з підмогою стар-
шого брата Семена, що був народним учите-
лем, (молодший брат, Роман, є професором
акад. гімназії у Львові), а відтак університет
у Відні, де присвятив ся науці класичної фі-
лософії під проводом таких знаменитостей,
як Гартель, Гомперц і ин. і славянських язи-
ків у проф. Миклошича. Скінчивши універси-
тетські науки, став він 1879 р. заступником у-
чителя в рускій акад. гімназії у Львові, а в
1880 дійсним учителем сеї гімназії. Уже в
1888 р. іменувало его міністерство управите-
лем самостійних клас рівнорядних руских в
перемишльській гімназії. Колиж в 1895 р. з сих
клас утворено окрему руску гімназію, став
він першим її директором і на сім становищі
оставав аж до переходу на емеритуру перед
двома роками. Яко професор і директор ви-
значав ся Цеглиньський основним знанем за-
водовим і педагогічним і широким образова-
нем і здобув собі повагу в педагогічних кру-
гах знанем, тактом, зрівноваженням і любовю
молодежи.

Покійник не обмежив ся однак лише

діяльністю на учительським і педагогічним полі
але положив немалі заслуги також на рускій
народній ниві. Ще в гімназії в Станіславові
розбудив в нім его професор, пок. Евген Же-
лехівський, народолюбивого духа, а в часі уні-
верситетських наук був він членом акад. това-
риства „Січ“, хоч не міг погодити ся з ради-
кальним напрямом значної частини товаришів.
Опинившись у Львові на становищі професора
акад. гімназії, вийшов він в громаду тутешніх
Русинів народовців і заняв в громадській ро-
боті скоро визначне місце. Товариство „Руска
Бесіда“ повірило ему в 1882 р. становище ре-
ферента „Руско-народного Театру“, а на тім
полі він не тільки положив значні заслуги
коло зорганізованя нашого театру під вельми
умілою управою Гривецького і Біберовича,
але й сам почав писати драматичні твори, ко-
трими збагатив наш театральний репертуар.
В комедіях „На добродійні цілі“, „Тато на
заручинах“, „Ходачкова шляхта“, „Соколик“,
„Лихий день“ і ин. намагав ся Цеглиньський
(відомий під прибраною назвою „Григорій
Григорівич“) вивести на сцену міщанство і
середню верству рускої суспільности і зобра-
зити в сих своїх творах реальне руске
житє.

Крім комедій писав покійник також но-
велі й повістки а протягом двох років зай-
мав ся також редакцією літературно-наукової
часописи „Зоря“, де поміщував також кри-
тичні розвідки про „Шевченка й его
сучасну критику“, про Маркіяна і
Володимира Шашкевича п. з. „Отець і
син“ і про „Юрія Гордіньського
Федьковича“.

Крім того трудив ся Цеглиньський також
над рускими шкільними учебниками.

В 1907 р. вибраний в перемишко-добро-
миньській (61) округі послом до державної ради,
здобув собі там відразу визначне становище
своїм знанем і вимовою і діючи справував
становище в австрійській делегації. В полі-
тичній життю і змаганню не йшов покійник за

аскравими і крайними окликами, але з вели-
кою рівновагою і розвагою заступав наші
народні потреби і домагання, а хоч з крайних
таборів сивали ся на него докори, не дав ся
він потягнути ними на популярні манівці і
зумів зберегти одностайне становище з дру-
гим руским делегатом Буковинської Руси.

Із смертю Григорія Цеглиньського убу-
ває в наших народних рядах визначний пред-
ставник старших народовців, котрі розніток
нашого народу і его поступ опирали на релі-
гійних підвалинах а в своїй роботі і змаганні
вважали руске духовенство важним народ-
ним чинником; убуває також один з визнач-
ніших представників українсько-русского
клубу.

Нехай же в нашій народі, для котрого він
щиро трудив ся і заслужив ся, остане по нім
жива і вічна пам'ять!

Зжамехкий поклик bigexьскої „Reichs-
post“ до послів державної рагу.

(X) Християнсько суспільний дневник
„Reichspost“, близький до найвищих кругів
монархії, подав з нагоди осінньої сесії держ.
ради знамену передовицю п. з. „Reichsrat“
в ч. 490 з 22 с. м., котра є неначе остерогою
для послів, що повинні мати передовсім на
тямці великі справи усеї монархії. Та не
тільки ся передовиця сама про себе вельми
знаменна під нинішню непевну пору, але й
поміж її рядками можна вчитати багато
важного, що мимохіть наклонює до поважної
задуми. А що ся передовиця звернена також
поіменно і до Русинів, тимто подаємо її пе-
рекладом, щоби й наша суспільність була
свідомо далекосяглих може подій в найбли-
зкій будучині. В першій однак ряді укр. рускі
посли, котрі взяли в свої руки керму нашої
народної політики, повинні поважно настано-
вити ся над сучасним положенням, уявити со-

бі велику одвічальність, яка на них спочиває
та бути заздалегідь приготованими до рішучо-
го і виразного становища в таких важних
хвилях, в котрих не можна ставати на вижи-
даючій, чи прихильно вижидуючій становищі,
накопи укр.-руский нарід має бути поважним
політичним чинником.

„Посольська палата, пише Reichspost з д.
21. с. м. відчиняє завтра свої ворота, а в се-
реду починає також палата вельмож свою ді-
яльність. Парламентарна осіння сесія починає
ся майже після п'ятимісячної перерви. Далеко-
сягли зміни склали ся тимчасом в Європі, а
в найблизших днях (заповідають на нині або
завтра — Ред. Русл.) має відбутися перше
кроваве рішення в грізній війні народів на Бал-
кані. А між тим посольська палата буде, начеб
нічого не стало ся, продовжати друге читанє
про лихий закон о пошестях там, де спинив
ся др. Адлер із своїми демагогічними виво-
дами, і буде в відчуженій від світа відокрем-
ленню, нечутлива на горячковий житчик Евро-
пи, займати ся питаннями, певно важними се-
ред правильних обставин, але зовсім не ва-
жних в сучасній хвилі.

„Посольська палата, котра так вірно збе-
регла собі дневний порядок літньої сесії (до-
писець „Діла“ (В.) ще величав се великим
успіхом української опозиції! Ред. Русл.)
похожа на Архімеда, котрий серед упадаючих
звалищ здобутих Сиракуз сидів задуманий
над своїми колами. Noli tangere circulos meos!
Символ правильного скарбового господарства
засунено на основі парламентарної програми
праці в кут, перше читанє бюджету поставле-
не поза другорядні парламентарні справи, а
все так складає ся, щоби бюджет перед Різ-
двом знов у звичайнім провалі так засипати,
щоби знов закінчити бюджетовою провізориєю.
І хтож має відвагу говорити ще про фінансо-
ву реформу з оглядом на небезпечну застою
правильного скарбового господарства? Міні-
стер скарбу і его ресортові шефи, котрі з
великими трудами і клопатами намагали ся

Вдячний виборець.

Пан посол до ради державної Стефан
Колодинський вернув з Італії до Відня. Два
місяці не було его ані тут, ані в Галичині,
бо лічив ся. Що ему хвибувало, сего і най-
більші спеціалісти-лікарі не могли розпізнати
і називали се лише загальною нервовістю;
натомість зловні товариші пана посла назива-
ли его недугу звичайним лінивством, від ко-
трого — дур голови его чіпав ся. Правда, о-
чевидно, повинна бути по середині, бо ми
знаємо, що правдивий Українець з нервово-
сти може стати лінивим, а з лінивства нер-
вовим, — отже тут дуже трудно розпізнати,
що є причина, а що наслідок, тому і годить
ся бути остерожним, щоби не скривдити чо-
ловіка.

Вийджаючи до Італії Колодинський за-
боронив домашнім висилати за собою листи,
що приходили на его адресу до Відня; зре-
штою він сам так „згубив ся“ в Італії, що
ніхто не знав, де він подів ся і де живе.
Отже нічого дивного, що, вернувшись до Відня,
він застав на своїм бюро цілий горбок уся-
ких листів і часописів. Усе ждало на него
ненарушене і нерозпечатане. Він глянув на
сей друкований і писаний горбок — і в одній
хвилині почув такий упадок сил у себе, що
найменше три тижні лічення в Італії на ніщо
не припали ся

Аби собі дальше не шкодити, він ще
цілих три дні не подивив ся ані на один лист,

чим давав доказ, що мимо нервовости воля
у него була незвичайно сильна і вироблена.
Ті три дні натомість він просидів на візитах
у знатних осіб, або на вечерах в рестора-
ціях або у каварнях, де читав пильно Neue
freie Presse, Reichspost і Fremdenblatt, Wie-
ner Caricaturen і Bocian-a, або навіть пере-
бував і в себе дома, де більше лежав, як си-
дів, бо ще утомив ся покинувши его.

Четвертого дня він почув у собі вже
стільки сили, що почав систематично отвирати
і читати листи, які прийшли протягом
двох місяців, починаючи від першого, що ле-
жав на верху, значить: від зовсім недавнього,
з перед кількох днів. Зараз сей лист здиву-
вав его дуже. В нім було написано:

„Високоповажаний Пане После, мій Добродію!

Не знаю, як Вам і дякувати за Ваші за-
ходи, котрі увінчали ся таким несподівано
гарним успіхом. Ви не повірите, скільки добра
Ви зробили мені і моїй родині, походивши у
Відня за мою справою. Я, знаєте, чоловік,
що не любить нікому кланятися і просити;
уже не мав надії, що вислухають мою про-
сьбу, не хотів до нікого писати о протекцію,
але нарешті послухав жінки і вдав ся до
Вас. Не жадую тепер сего і відчуваю глибоку
вдячність для Вас, Вив. Пане После. Маю на-
дію, й я Вам віддачу ся, тим скорше, що
лишаю ся у Вашім виборчій окрузі.

Коли будете в Галичині, я не залишу
нагоди, відвідати Вас і подякувати Вам ще
особисто.

Остаю з високим поваженням Ваш
вдячний виборець

Володимир Марковский,
ц. к. секретар суду.

Прочитавши сей лист, посол Колодин-
ський усміхнувся задоволено. Але що він був
дуже нервовий, то се задоволення зараз щезло
і в его душі взяв ся неспокій: він Марковско-
го знав, але зовсім не пригадував собі его
справи і не міг зрозуміти, за що він ему дя-
кує. Нехай же так потім Марковский справді
найде его у Львові і зачне знову дякувати,
він навіть не буде знати, що й сказати на те.

Занепокоєний, почав Колодинський пере-
глядати адреси інших листів, що лежали пе-
ред ним, і на самим споді найшов те саме пи-
сьмо на конверті, що у прочитанім листі. Отво-
рив сей другий лист, — се Марковский писав
ще перед двома місяцями. Справа зараз ви-
яснилася. Марковский подав ся на іншу
посаду в місті, де була гімназія. Він мав дво-
синів, що вже попідростали і мали йти до гі-
мназії, мав доньку, що хотіла вчити ся в се-
мінарії і ему дуже залежало на тім, щоби ви-
добути ся з міста, де тих шкіл не було, і пе-
ренести ся на кориснішу посаду. Часи до-
рогі; все оно дешевше, коли діти при бать-
ках. До того й доглянути і виховувати їх
лекше, одним словом — користь на всі боки.

Марковському се поведло ся — і звідси
така его вдячність для пана посла.

Ха-ха-ха! А я тоді був у Porto Rosa! —
засміяв ся Колодинський в голос і его не-

спокій зараз щез, а в душу вступило велике
почуте певности і свого значіння.

Відома річ, що у нервових людей на-
строї духа змінюють ся, як погода у квітні.
Отже тепер під впливом доброго настрою по-
сол прочитав ще цілих п'ять листів, а решту
відложив на другий день, бо вже утомив ся.
Але ще мав на стільки сили, що написав лист
до Марковского:

„Високоповажаний Пане

Секретар!

Тішу ся, що міг я Вам зробити сю при-
слугу. Мусу Вам сказати, що не була се лег-
ка справа, і тому я по першій Вашим листі
навіть не відзивав ся, щоби не розчарувати Вас
перед часом. Але видко, що мій голос ще щось
значить і мене послухали. Треба було і писа-
ти і ходити від Анни до Каяфи, як звичайно,
але се вже така наша посольська доля. Маю
надію, що Ви мені сего не забудете при
найблизших виборах. Числю на Вашу поміч.

Даруйте, що більше не пишу, але я про-
сто-замучений працею!

Здорові будьте!

Ваш О. Колодинський“.

Із сим листом посол вийшов небавом
з дому, кинув его у поштову скринку, а сам
пішов у каварню, читати Neue freie Presse.
У той час бував у каварні також секційний
шеф, барон фон Крайцштер; Колодинський
любив з ним поговорити...

О. М.

удержати рівновагу в пропозитиві триміляр-довім бюджеті, ледви що вєпіли задержати рівновагу поміж приходами а розходами, між значно степенованими податковими доходами, а ще вище підношеними домаганнями населен-ня до новітнього державного господарства. Сим разом знов повело ся видобути бодай ма-леньку надвижку хоч лише номінально.

„Однак численні домагання населеня в сїм бюджеті неузгляднені, державні урядники приневолєні і сим разом вдоволити ся лише надїями (укр. руский наїд навіть на папері не має певних виглядів на університет — Р е д. Р у с.), про поправу кравчих фінансів, мимо вельми високих додатків до податків також не можна подумати. До того починає ся воєнна путанина в найблизших кругах наших політичних і господарських інтересів проявляти ся і правевольє нашу монархію до нових фінансових і воєнних приготувань для охорони наших інтересів, нашої заграничної торгівлі, нашої торгової політики і нашої господарської займанщини.

„Але деж, мимо сеї пекучої конечности є та фінансова реформа, котра би предвиджу-вані великі тягарі розділила справедливо і відповідно до спроможности? Она дрімає десь в закутку податкової чи фінансової комісії, засудженої на бездільність примхами д-ра Крамаржа: насамперед мир в Празі, а відтак податкова реформа, а чим менше посуває ся вперед справа мира в Празі, тим низше упа-дає життєва конечність держави, податкова реформа в парламентарнім занепаді. Лише наколиб гуркіт гармат, котрий потрясає про-валами Балкану, збудив сумління д-ра Крамар-жа, можна би було наші фінанси підготувати для пильних потреб і будучих можливостей. Куляве і бездільне вільнодумство, котре від червцевих виборів 1911 р. захопило керму в посольській палаті в свої руки, двигає терпе-ливо ську диктатуру, радїючи з вигідного при-воду до бездільности.

„Не змінили ся, подібно, як і днєвний порядок, також партійні відносини в посоль-ській палаті. Державна рада іде в темряву і непевність подібно, як ватаги чотирох бал-канських королів, хоч може вже в найблиз-ших тяжнях опинити ся перед історичними подїями. Коли зимою 1909 року гроза війни проявила ся на південних і східних границях монархії і береги Дрини найжили ся багнета-ми, вистарчила могоуча заява австрійського парламенту, щоби розвіяти блудні панславї-стичні надїї і мрії. Нині, слава Богу, гроза не є така пряма; однак злобна агітація намагає ся за границею нашу монархію оклеветати, подади в підзор нашу миролюбивість, і обни-жити нашу силу. (Гр. Бобринский і Гелїо-дор мають розвести на Волині і Поділю агі-тацію проти Австрії, а православно царесла-ва агітація в Галичині має сим змагаємь по-собляти. — Ред. Рус.). Проти сеї грози, про-ти внутрішнього ворога повинні всі Австрійці, Німці і Чехи, Поляки і Русини, Італійці і Сло-вінці стати єдині. Хоч би посольська па-лата була лінива у своїй роботі, немінча в погляді на будучину, незріла в партійній по-літиці, то бодай в признаню до австрійської традиції і сили не повинна оставати поза своїм попередником. Се повинно бути одною з найперших журб стороництв, наколи дер-жавна рада лочне свою діяльність.“

Над сею передовицею христ.сусп. днєв-ника повинніб основно призадумати ся всі послы державної ради а не менше і наші українсько-руські. Є хвилі в політичній і ме-живароднім положеню, в котрих треба дбати не тільки про свої ближні справи, але й про справи держави, в котрій покладаємо наше єствоване, нашу будучину. Не треба бути бай-дужим задля того, що се хати наших сусї-дів горять, але треба тямити, що пожежа мо-же перекинути ся і на нашу стріху, а тоді може запізньо буде думати про безпеку свого власного добра від запропащеня. Наш народ-но політичний і культурний розвиток звязан-ий тісно з Габсбурскою монархією, а єї о-безпека і сила дає нам поруку і спромогу скорше чи пізнійше добити ся і нашого влас-ного ширшого розвитку і процвиту. Тимто в такій поважній і грізній хвилі повинні і наші послы добре застановити ся над нашим ста-новищем, кожде своє слово вжити, як ми вчєра висловили ся на прецїзійній вазі, бо в такій хвилі навіть дрібний промах, навіть не-значне занедбанє з нашого боку можуть бути вихисновані нашими противниками і можуть нам заподїяти необчислимі шкоди або спини-

ти наш поступ і розвиток національно-полі-тичний і культурний на довгі часи.

Хвиля вельми поважна вимагає також поважного поступованя, достойного зрілих му-жів політичних!

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєдну-вати нам нових передплатників в кругах сво-їх знайомих.

Орест О.

На тему провінціональної преси і організації.

(Конець).

З початком сєго року проголошено про появу „Підгірського Дзвона“, часописи посвя-ченої справам і потребам занедбаной Лемків-щини — тай на тім, між загалом нашої су-спільности, остало. Ударено серцем в крисо давона, ровніє ся гомін тай притихло: хто хотів зняв капелюх, хто не хотів, то так пі-шов. А наша маленька часопись, в послїднім часі, стала такою популярною й необхідною потребою лемківської Русі, що поширенє обє-му, зглядно переїмає її в тижневник — стала конечністю дня. Потреба конечно перейти на другий бік потоку — а ту нема кладки.

І я певний, що адміністрація згаданой часописи стоїть до монети зовсім в против-нім відношеню як єї конкурентка з Нового Санча, котру не лише щедро спомагає мо-сквофільська інтелїгенція і того рода фінан-сові інституції — ще й щедро пливе з „бо-ку“ за рухом „чародійної палочки“: Носис-росус — але має сотки передплатників в Ро-сії, котрі аж зпоза кордону помагають під-держувати і більш розятрувати русофільский гнилий струн на нашім національнім орґа-нізмі.

І тому то малу дуже коротеньку лише розмову можна помістити на сторінках нашої часописи з темним, запамороченим Лемком. А наш руский народ взагалі — таж то Сла-вяни! — а Лемки з особна, такі забавні, ба-лакляві люди! Они люблять пошуткувати, повесилити ся, поговорити поважно, по доро-зі другого словом зачіпити, присїсти, поради-ти ся, завести розмову з кінця й з початку та прийти до річи.

Вслід за сим хочу сказати, що необхїд-ною конечністю, конечністю одною з най-більш пекучих — являє ся справа заложєня організації, заложєня організаційного тіла для цілої Лемківщини.

Лемківщина потребує своїх вибраних лю-дей, котрі були би сторожами національних прав і інтересів Русинів-Лемків а речниками їх просьвітних, економічних й політичних потреб і конечностей.

Того рода організація зможе не лише скорше доглянути недостачі, глибше провіри-ти причини лиха народа, але буде кождої хвилі національним лікарем на всякі непе-редвиджені народні болі і слабости. Народ своїми потребами і справами дасть ціль і за-дачу такій організації.

Безперечно що в руках, зглядно під егі-дою тої організації, організаційного комітету коли не мусить, то повинен стати місцевий орган обіймаючий весь рух і житє на лем-ківській Русі.

Народні труженники без начальної орґа-нізації, власти — се челядь без господаря в полі: як хто хоче, так робить, коли хто хо-че, на перекуску піде, поки скоче в холодку полежить, коли загадає, з дівчиною на заго-ні поговорить. А ту до сусїдської межі ще да-леко, сонце чим раз низіє клонять ся до до-лу — а праці ще пребогацько.

Ми ту маємо діло з горсткою нашого народа, на котрий ділав инший клімат і ріж-ний стан житя, через що викликав в єїм і потреби зовсім ріжні, а разом з ними і ріж-ний засіб учинків і нахилів. Придивім ся до природничих нахилів і рис кождого народа або й певній єго часті, а побачимо, що єї на-хили і риси являють ся наслідком тих у-м о в, серед котрих він проживав і які коли сали єго змалку, наслідком по ж и т я і о б-с т а в и н, які єго гнули в той або инший сьвідомий або несьвідомий рух.

Людина — сказав дуже добре Тєн в своїй „Історії англійської літератури“ — ко-

тра приневолєна приноровляти ся до обставин, міняє відповідно до них свою в д а ч у і п о-в е д і н к у і ся вдача втіляє ся в н ю т и м глибше, чим міцнійшими були зовнішні вражєня і впливи, чим частїйше они повторяли ся і чим більше під впливом віків передавали ся внукам.

Маємо ту в першій мірі діло з народом темним ще до того й збаламученим, задуре-ним, а до того рода живла вимагає ся о б д у-м а н о ї, р о з у м н о ї і з а п о п а д л и-в о ї праці.

Запаморочєне, збаламучєне народа по-рівнав би я з блудно-навченою піснею, при-який учитель скорше нової навчить співанки, як мильну поправить. Тому треба переспіву-вати поволі, по одному національному рече-ню та вимовляти при тім виразно кождий склад, звук і по укінченю і навченю аж всеї пісні роздати голоси. Тоді почуємо без роз-строю чистий і повний хор — своєї рідної мелодії.

І длл вас — а не для инших — лемків-ські трудовики лишає ся задача промостити до серця Лемка дорогу правди, переспіувати мелодию рідної пісні; лише Вам остає ся розпочати з ним ширшу розмову і утворити для него інституцію — сторожу єго прав і інтересів — а все инше для Тебе, велика українська суспільности.

Висловлюю ся так в послїднє тому, бо невідступно держу ся засади, що великі і піднеслі ідеали та високі ці-ли можуть здійснити ся лише трева ло ю, о д н о д у ш н о ю і о б д у-м а н о ю працею усеї суспіль-ности.

Не йду дальше в лїс і не рубаю більше дров, бо не хочу закаламутити чистих і ясних рефлексій, які при читаню отсих моїх гадок, могли хоч в декого повстати.

От так ділім помежи себе працю і спра-вляймо запущений, пісний народний ґрунт. Справляймо сьвяту земельку — най росте і лишає ся золота піснєчка на чистім полі, най збирає і молотить Лемко повний, здоровий пшеничний колос, меле і споживає хлїб до-брий: без примішок, без куколю й без лихо-го слова. Підпомагаймо господарєви в праці, бо господар наш убогий.

Все поле, яке відбирає від звироднілого і перекабаченого брата: зужите, використанє, і винищенє а що найважнійше не управлюва-нє по господарски, занедбанє, зарослє дикою травою, на яку господар свою худібку не пу-стить, бо заманєна зеленою, великою пащею — спасє і стане горою: перед смертю пожа-дує лакїмства і обжирства тай відїїде з го-сподарства.

От таке то занедбанє поле.

Так занедбує кождий лукавий господар не свою власність, не свій ґрунт, не своє по-ле — поле, в яке не хоче вложити наймен-шої праці і капіталу, бо кождого часу, кож-дої хвилі сподїє ся стратити, віддати чужу присвоєну власність — як не доброю волею то силою права.

З державної ради.

На вчєрашнім засїданю палати послів відчитано письмо міністра-предсїдника, в я-кім повідомлено, що делегація скликає ся на 5. листопада. Премїєр просив о зарядженє ви-бору делегації. Предсїдник палати заявив, що вибір делегатів поставити на днєвний чер-зі одного з найблизших засїдань.

В дальшій ході другого читаня закона про пошестє промовлялїи. Ф а р н е р (нім. роб. сторєв.) і Ш а г е р л ь (соц.).

По скінченю розправи відчитано запити і внески. Межи запитами находить ся запит всіх чєских сторонництв в справі замкненя чєскої народної школи ім. Коменского у Ві-дні. Підчас читаня сєго запита, посилали ся з галєрії картки на салю з протєстом проти замкненя тої школи і домаганєм єї отворєня. Коли служба хотїла усунути з галєрії особи, що кидали картки, переважно жєнщини, чє-ські послы голосно проти сєго запротєстували, підчас коли нїмєцкі послы домагали ся усунєня демонстрантів з галєрії. Відтак кинєно з галєрії другий раз картки, в наслідок чо-го містопредсїдник Кончі загрозив опорожненєм галєрії. Чєскі і нїмєцкі послы підносили всі-лякі оклики. По відчитаню запита рознесли

ся оплєски серед чєских послів і чєскої пу-блики на галєриях. Нїмєцкі послы почали до-магати ся опорожненя галєрії.

Містопредсїдник зарядив опорожненє га-лєрії і замкнув засїданє; слїдуючє нині.

Конвєнт сєніорів. Вчєра в полуднє відбу-ла ся нарада предсїдників клубів під прово-дом предсїдника палати Сильвестра в присут-ности премєра ґр. Штірґка і мін. Залєского. На запит пос. Нємєца, чи приїде до обгово-рєня заграничного положєня, відповів ґр. Штірґк, що радо відповість на сєй запит під-час бюджетової розправи.

Відтак рішєно, що нині зачнє ся першє читанє бюджета разом з нарадами над зам-кненєм рахунків за 1911. р. Та розправа будє вєсти ся в п'ятницю, понєділок по полудни, в'торник, сєреду, а в разі потреби і в чєтвєр. Слїдуючє повнє засїданє має відбути ся 6. листопада. Підчас нарад делегацій мають від-бути ся що найбільше 2 повні засїданя пала-ти тижнєво; рєшта часу має бути задержана для комісій, передовсім бюджетової.

Правитєльствєнні предлоги перєкажє ся комісіям без першого читаня. Вибори до де-лєгацій відбудуть ся у в'торник, днє 29. с. м. на окремім вєчєрнім засїданю. По першім чи-таню бюджета приїде на днєвну чергу закон в справі знесєня числової л'єтєрїї.

Війна на Балкані.

Балканська трагєдия близка розвязки. На цілім Балкані брязчить оружє, свистять кулі і тисячі трупів устєлює балканські поля, гори та провали.

З Царгороду звїщають урядово, що ту-рецькє військо над Марїцею, перейшовши до зачіпної акції зустрїло ся онодї в полуднє на схід від ріки Тунджа із значним відділом болгарского війська і заатакувало єго. Вивяза-ла ся битва, котра в хвилі висланя депєші мала вдоволюючий перебіг для турецького вій-ська. Також західнє турецькє військо зударило ся з Болгарами біля Калїмає. Битва в хви-лі висланя депєші ще трєвала.

Болгарські ватаги прибувши з Болгарії, скріплєні болгарськими хлопами в Османї, а оперуючі в околиці Кресна (над Струмою), заатакували там турецькє військо, яке відпові-ло сильною офєнзивою і знищило єї відділи до тла. Лашє нечисленним члєнам ватаг уда-ло ся втечи в гори. Ватаги спалили всі сєла в околиці.

Царгородські днєвники одержали з Адрия-нополя вість про битви, які вєдєно онодї в ночи між ріками Тунджа а Марїца.

Велика битва вєла ся біля Мараш, 6 кі-льомєтрів на захід від Адриянополя і трєвала 9 годин. Болгарськє військо числило 30.000 лю-дей. Болгари втєкли в напрямі Караґан, поли-шаючи тисячі вбитих. Дальше віднесли Турки побїду під Кадїкєй (25 кільомєтрів на північ-ний захід від Адриянополя, недалеко Чірмен). Турки забрали 11 армат і взяли в полон 1 майора і кільканайцятьох болгарських жовні-рів. Дальше зведєно в тих сторонах бої біля Гаскей, Іспінлі, Чатїканак і Гамїджє. Всюди побито Болгар. Вичікують ту вістїй про ви-слід великої битви під Адриянополєм.

З компетєнтної сторони впєвняють, що болгарськє і турецькє армія зустрїли ся в до-лині Струми. Битва прибирає що раз більшї розмїри. Турки здержали болгарський похід. В битві під Мараш недалеко Адриянополя пів болгарского швадрону дістало ся в полон.

Аґ. болгарськє доносить: На всіх лініях кипить завзята борба. Турків випєрто із ста-новища в околиці Рашток, найважнійшого становища в полуднєвім напрямі. Околиця Тонваш зовсім відтєта від турецької області. Під Адриянополєм дістало ся болгарськє вій-ськє аж до Арди. Турки утікають в нєладї, полишивши 100 вбитих і 160 полонників. На-ші (болгарські) втєрати не великі. По сторони полуднєвєй розгирала ся на кількох найбільше висунєних точках кріпостий Адриянополя ве-лика битва. Турків побито і приневолєно до-фнути ся в напрямі кріпостий. Підчас битви турецькє батєрия розпочала огонь, який одна-чє остав без наслідку. Ворожа колюмна оу-стєла кріпость і заатакувала нас, але єї від-пєрто і знищєно. Болгарськє колюмна нової полуднєвої армії по обсаджєню Васїлікі над берегом Чорного моря (коло Аґатополїс) машє-рує на Віза.

Місто Малько Тириово здобуто. Турецкі

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Прова; римо-кат.: Криспін. — В суботу: руско-кат.: Карпа і Папили; римо-кат.: Евариста.

— **Позичка на шкільні цілі.** „N. W. Tagblatt“ доносить, що цісар санкціонував ухвалу галицького сейму в справі дозволу на зяття позички в сумі 10 мільйонів, з чого мають бути уділені за допомогою місцевим шкільним фондам на будову нових шкіл по селах, як також позички 5 мільйонів на будову і розширення шкіл по містах в Галичині.

— **Справа українського університету.** З Відня доносять, що Українці домагаються в справі українського університету, щоб міністер Гайнольд усунув з цісарського відручного письма сей уступ, в якому має бути зазначений польський характер львівського університету. Далше жадають також, щоб обседа будучих катедр на українським університеті залежала виключно лише від збору українських професорів.

— **В справі службової прагматки** явила ся оноді у міністра предсідника гр. Штірґка депутация з просьбою о скору полагоду службової прагматки. В урядничих кругах настало іменню занепокоєнне, що палата вельмож цілу предлогу відкине. Гр. Штірґк відповів, що прагматика знаходиться в комісії і буде небавом предложена палаті послів. Прем'єр впевнив, що правительсто доложити всіх старань, щоб ту справу полагоджено ще в сій сесії і уживе всяких середників, щоб знайти потрібне для неї фінансове покриття.

— **Замах на порохівню.** З Черновець доносять, що на тамошню порохівню, яка знаходиться на передмісті, пробували оноді якісь не звісні два мужчини виконати замах в сей спосіб, в який довершувало вже в багатьох інших місцях. Іменню стоячий на сторожі жовнір спостеріг двох людей, які підкрадалися до порохівні, і стрілив до них. На се відповіли они рівнож стрілами і цезли.

— **Перший сніг** наближаючої ся зими падав у Львові нині по полудні.

— **Поляки а сучасне міжнародне положення.** „Nowa Reforma“ доносить: „П. Ценьський, в своїм характері предсідника „Radu Narodowoi“ запросив до себе в Пеняках ряд осіб, щоб нарадити ся над становищем польського народу в теперішнім хвилюванню. Приїхало багато польських дідичів зі всіх заборів, між ними Роман Дмовський, Яронський, Димша і Грабський з Польського королівства“.

— **Студентські демонстрації в Градці.** З Градця доносять, що там почали ся оноді студентські демонстрації проти професора д-ра Шумпетера. Згаданого професора покликало в Черновець проти ошії правничого виділу. Проти него озлоблені студенти з сеї причини, бо він спалив при третім державнім іспиті 90 прц. кандидатів. В критичнім дні мав виголосити професор др. Ш. перший свій виклад. Авля була переповнена. Не міг прийти до голосу, бо слухачі свистали і кричали „геть!“ при тім тупали ногами і били п'ястуками об лавки. Крім сего кричали зібрані на коритарі студенти. Майже у всіх салях з причини крику, мусіли професори перервати свої виклади. Професор Шумпетер ждав хвилю, а потім вийшов зі салі. Студенти вислали до ректора депутацию, а сей вислухавши її просив їх о сунукої. Студенти жадають, щоб Шумпетера забрати з Градця і заповіли, що будуть доси демонструвати, доки не узгодять їх жадань.

— **В справі Аудиневич-Давидян,** що скомпромітувала раз на все русофілів, наступило остаточно закінчене. Касаційний трибунал відкинув касаційну просьбу засуджених і затвердив присуд львівського трибуналу. І так: д-ра Гриневецкого, б. ред. „Прик. Русі“ засуджено на 30 днів арешту, А. Шуста, залізничного ревідента на 6 неділю арешту без заміню на гроші, Ю. Кисілевського, стар. оф. почти на 30 днів арешту, або 1.500 корон. В. Киндія, конц дир. скарбу в Сяноці на 30 днів арешту або 900 К. Он. Гецена, бувшого професора, а тепер русофільського агітатора, на 30 днів арешту, або 600 К.

Кошти процесу, мають виносити понад 30.000 корон.

— **З судової салі.** Підчас вчорашньої розправи переслухувано понад три години обжалованого о. Полошиневича. Розбрано іменню справу купна дальшого майна для Осолінського, а се Крехова, Ляхової і Розпутя, також

половинники розказують, що сильна офензива болгарска заскочила Турків, яких армія терпять ізза недостатчі амуніції і дисципліни. Турки й далше палять болгарські села.

„Frankfurter Zeitung“ одержала депешу з датою 22. с. м. о год. 9.40 вечером з Царгороду, в якій доносять, що Болгар відперто від Кіркїлісе, причім они втратили около 3.000 вбитих і цофнули ся до границі. Турки побідили на цілій лінії. Після дальшої депеші сеї часописи, наданої дня 22. с. м. о год. 11.30 вночі, турецьке військо одержало в полудне вриказ розпочати битву. Наслідком сего приказу зачали Турки офензиву. На схід від Тунджи прийшло до зустрічі. Рівночасно розпочала ся битва на захід від Каліманджи. Битва триває далше.

„Köln. Zeit.“ одержує від свого дописця в Старій Загорі депешу, яка стверджує, що Болгари при однім із пійманих невеликих відділів Турецких найдено переписку, ведену з головною командою в Адриянополі. Слідую з неї, що вожди висунених вперед відділів турецьких просили о прислані їм армат, потім однак цофнули своє жадане, стверджуючи, що наступ Болгарів є незвичайно сильний і що треба згромадити артилерію в Адриянополі.

Окремий дописець „N. fr. Presse“ з головної квартири болгарської армії доносить, що Болгари борються незвичайно хоробро і в доси зведених битвах переважно йшли на багнети, не визискуючи належно пального оружя. Сим можна пояснити велику скількість поранених жовнірів. З кількох сторін потверджують вістку, що Турки в селі Грнево біля Кочани вимордували около 150 болгарських селян.

Сербське військо вмашеровало до Приштини. В справі відомості про обседажене і острілюване місцевини Буянова через турецьке військо доносять, що Турки спалили сю місцевину, до якої схоронило ся багато Сербів. Багато мешканців вбито, інші втекли в напрямі до Скопья.

До „N. W. Tagbl.“ доносять з Нішу, що генерал Жівкович по завзятих битвах заняв міста Свєнцу і Новий Базар, два найважніші турецькі становища в Санджаку. Втрати Сербів величезні, однак о много більшій турецькі. Турки і в Свєнці і Новім Базарі доконували чудес хоробрости. В Білгороді твердять, що в Санджаку сполучили ся вже сербські і червоногорські війська. Префект Рашки доносить, що становища в Джурджеві і Стабово на схід від Нового Базару здобуло сербське військо штурмом. З Вранія доносять, що турецьке військо цофає ся з Куманово і займає становища на полудне. Вмашероване Сербів до Куманово є близке. Після приватних донесень один турецький баталіон дістав ся в полон біля Явора. До Білгороду прибав другий санітарний поїзд із 100 раненими.

„N. W. Tagbl.“ одержує від свого дописця з Плянвиці інформації, що Черногорці уоружили Малісорів і прилучили їх до черногорської армії.

Ізза безнастанних дощів черногорська акция поступала поволи вперед. Ген. Мартінович облягає тепер гора Тарабос.

Генераліссімус грецької армії, наслідник престолу кн. Константин, телеграфував з головної квартири грецької армії, що під Гаджигой коло Елассони грецька армія побила Турків. Ворог, що розпоряджав 22 баталіонами і 6 батареями опустив свої становища і цофнувся до Серфіджі. Греки здоганяють ворога.

Віденська печать признає правдоподібність турецької побіди над болгарською армією коло Адриянополя і уважає битву, що єї розпочато біля сего міста, як одну з найважніших в теперішній війні. Рівночасно однак підносить значіне побідного походу сербської армії і занятя Приштини.

До сих, найважніших вістей з поля бою, годить ся додати ще не менше важну, що Англія поставила третю ескадру у военну поготову.

Поле воєнних подій на Балкані.

До нинішнього числа долучуємо мапку балканських держав. На тій області зазначено більші міста а особливо місцевини, згадані в щоденній хроніці війни. Для прозорости помінено чертковане гірських пасем і взагалі висоти суші. Замітимо лише, що терен

на Балкані переважно гірський. На нинішнім полі боїв низини є лише коло Скутарі (в Альбанії) і велика низина над Мариціою в Болгарії і коло Адриянополя, яка займає простору область межі Мариціою а єї лівобережною притокою, Ергене. Ся низина підноситься в сторону Царгорода в легко горбовату високорівню. Високорівнею є також Косове Поле на полудне від Митровиці і околиці коло Істип Сторони Солуня і побереже Егейського моря на схід від Солуня є також низиною. Про велику низину над долішним Дунаєм не згадуємо, бо она лежить поза областю воєнних операцій. Впрочім границі балканських держав тягнуть ся переважно в горах і тому ворожі армії продираються до краю сусідів через гірські просмики (Болгари і Греки), або верхами гір (Сербі і Черногорці).

Під нинішню хвилю стан воєнних подій є такий, що Туреччину заатаковано на суші від півночі в дев'ятьох сторонах, а з полудня в 4-ох. Зачнемо від північного заходу.

До Скутарі добираються ся Черногорці від сторони моря і від півночі. Здобувши Тузі і старі укріплення коло Тузі вступають Черногорці на Скутарі. Розмоклі гірські дороги сприяють похід артилерії. Східна черногорська колумна (полк) заняла Пляву і облягає Гусіне, а північна здобула Бєрану і Бєльопольє та получила ся в Новобазарським санджаку з сербським корпусом, який по кровавих боях з Турками заняв в Санджаку Новий Варош і укріплені міста Свєнцу і Новий Базар.

Далше на схід коло Митровиці наступає перерва в офензиві Сербів, а зацінно виступають Турки. Турецьке військо з Митровиці переступило сербську границю і загнало ся в побідоносний похід до Куршумле. Здає ся однак, що звідтам уступило, бо Подуєво, яке лежить на дорозі їх відвороту, попало в руки Сербів. Сербі заняли також Приштину і цілу околицю від своєї границі до Куманово. Передні сторожі II сербського корпусу мали вже обседати шлях залізничний між Куманово а Скопље.

Східний сербський корпус разом з болгарським військом наступає від сторони болгарського міста Кістенділь на Куманово. По дорозі заняв Егрі-Паланка і Кратово і може вже получить ся з II сербським корпусом. Болгари переступили турецьку границю також в долині ріки Струми і здобули місто Джумая.

Далше на схід границі гори Родопе (високі так як наше Черногорське пасмо) не мають просмиків і тому на просторі яких 200 км. границі не веде ся ніяка военна акция. На схід від тих гір, а на полудне від Хасково зачинає ся терен легко горбоватий і там Болгари заняли Кірджале. Ще далше на схід на долині ріки Мариці Болгарія виступила з найбільшою силою і готується, або вже приступила до рішачого бою межі Адриянополем а Кіркїлісе. Від сего бою залежить ме судьба війни: або побідний похід Болгарів на Царгород, або соромний поворот в свояси.

Се був би образ воєнної акції на північній границі Туреччини. Як доносять телеграми з обох боєвих сторін, Турки віддавали міста по завзятих обороні.

З полудня наступає на Туреччину четвертий союзник, Греки. Про воєнний похід грецької армії доси мало знаємо. Греція остання амобілізувала ся, остання виповіла війну і сироваджує своїх резервів аж з Америки. Тимто й Туреччина не уважала Греції за дуже небезпечного ворога. А однак і грецьке військо в останніх днях дало про себе знати. Грецька армія вирушила з Ляріссі на північ і заняла кілька менших місцевин, а вкінці Елассону, а турецька залага, мабуть невелика (нинішні телеграми подають єї силу на 22 (?) баталіони цофнула ся до Серфідже. Не пощастило ся Грекам також на своїй північно-західній границі від Альбанії. Вислану з Арти патрулю в сторону Превези прогнали Турки. З Арти мало вирушити грецьке військо також на Яніну. Останні телеграми доносять, що грецьке військо висіло на березі Солунського залива коло Кітрос в місцевині Катерінас.

Туреччина від сторони Греції є взагалі найслабше обезпечена і колиб нинішні Греки мали відвагу своїх старинних предків, то могли би немало доскулити Туреччині.

і Винничок, які Осолінські купували за порадю обжалованого, мимо сего, що купно майна „Камінка струм.“ не дійшло до успіху з причини недостатчі грошей. На численні запити в тім напрямі предсідника і прокуратора відповідав обжалований, що майно се представляло ся дуже безхосенно, що куповано одно по другім тому, що Осолінський хотів вести спекуляційні парцеляційні інтереси, а поспіх в купні оправдує обжалований тим, що на згадане майно лучали ся інші купці, які могли дати більше.

Потім почав ставити обжалованому питання прокуратор Любінецький. Межи вищими питав о. Полошиневича, чи канонічне право дозволяє священникови займатися такими справами. На се відповів обжалований, що він не є професором канонічного права, щоб се вяснював, а коли прокуратор хоче се знати, нехай подивиться ся до згаданого права. По тій відповіді продовжував о. Полошиневич далше свої зізнання. Коли купно Камінки розбило ся, купив Осолінський за посередництвом Полошиневича майно за 1.913.000 К, а до сего заложив ще в Олешцях тартак за 61.442 К, хоча мав всего 435 тисяч гр. ший. Майно се куповано на парцеляцію, яка була би і виплатила ся тому, що було в ній много лісів. Що до провізії брав обжалований дуже малу, бо йно 2 прц. від обох сторін, впрочім і так з неї нічо не мав, бо одержав векселі, які стратив. Тепер почав ставити прокуратор обжалованому такі питання, що виводив о. Полошиневича з рінноваги. По словах прокуратора: „Коли Ви все стратили, то було радше держати ся пархії і не брати ся до інтересів“, почав обжалований оправдувати ся, що він не хотів вхисновувати мимо недужого Осолінського і заявив, що в такому случаю він міг би був позичити в Осолінського до 200.000 К і так був би дійшов до гроша. На се заявив прокуратор, що тоді скорше був би обжалований опинив ся „в козі“. У відповідь на се вибухав, що єго хотять знищити, що всь карний проти него процес заряджено лише тому, що в цивільній дорозі годі єму що небудь зробити. В своїх дальших зізнаннях представляв обжалований куно Винничок і Мишківців, а відтак справу заложеної тартака в Олешцях Розправі прилучує ся межі публікою Осолінський і часто притакує зізнанням обжалованого.

— **Хто марує неужитки,** замість зложити їх на Р. Т. П., марує загальне добро.

— **Дві залізничні катастрофи.** З Кельц доносять, що в суботу, 19. с. м., виїхав о 4. год. рано з двірця Заганьск, надвислянських залізниць, товарний поїзд до Ленчнї. В дорозі поїзд розірвав ся. Відірвані вози вернули ся на дворець Заганьск і їдучи скоро по похилених в тім місці в долину шинах, ударили з великою силою в стоячий на двірці і готовий до відходу інший товарний поїзд. Наслідки удару були страшні. Розбили ся 2 машини і 12 возів. Вози стовпили ся один на другого, спинюючи в сей спосіб переїзд крізь шлях. Чотири залізничні слуги потерпіли тяжкі рани і поточення. Перевезено їх до Кельц. Подорожні пересідають на двірці Заганьск. — До „Frankfurter Zeitung“ доносять з Царгорода, що на англійській залізничі зі Смирни до Аїдін вискочив зі шин і враз з кільканадцятьметровою напругою поїзд в військо. Жертвою катастрофи впала майже вся залізнична служба. Згинуло 200 жовнірів, а поверх 200 вийшли з тяжкими ранами.

— **Міжнародна кінематографічна вистава.** В Відні отворено міжнародну кінематографічну виставу, яка представляє історичний розвій кінематографії в двох останніх десятиліттях. Перший кінематографічний прилад, що знаходиться на сій виставі, походить з 1893. р. Коштував він тоді 6.000 франків і можна було у ній представити фільм довгий найбільше на 30 метрів. Нині кінематографічні прилади є о много дешевіші а найдовший фільм доходить до 4.000 метрів. Розвій кінематографії представлений в числах на статистичних таблицях. — В виставі бере участь около 300 фірм, що займаються виробом кінематографічних приладів всіх систем. Кінематографічний промисл Франції, Англії, Америки, Німеччини і Австрії, котра вложила в него капітал 150 міль. корон, затратилов 20.000 осіб. Вистава дає образ всяких промислів і рукоділ, що працюють для кінематографії. На виставі відбувають ся також кінематографічні представлення.

— **Нещаслива пригода винахідника бездротного телеграфу.** Славний Маркові вертав недавно

самоїздом з обіда від італійського короля. По дорожці зударився з його самоїздом з іншим самоїздом так нещасливо, що Марконі скалічився в праве око. Ока не можна вже було уратувати і мусіло ся перевести операцію. Ушкоджене око виявив оноді Марконіому віденьський окуліст др. Фукс.

Малпу балнського піострова долучуємо до нинішнього числа. Нові передплатники дістануть також сю малпу, о скільки запас вистане.

Оповідки.

— Останні загальні збори львівської філії У. П. Т. скликає Головна Управа на день 9. листопада 1912. на годину 5. по полудни в приміщенні школи ім. Шевченка (ул. Мохначного ч. 12. I пов.). На деннім порядку: 1) Відчитане протоколу з останніх заг. зборів. 2) Звіт до-тепорішнього Виділу. 3) Розв'язане філії. 4) Георгізація на нових статутах. 5) Внесення і ементуалія. — З огляду на вагу справи визнаємо всіх членів львівської української громади до як найчисленнішої участі в зборах. За Головну Управу: о. Тит. Войнаровський, голова. К. Малицька, секретарка.

— Відозва до загалу народного учительства Калущини і Войнилівщини. Товариші і Товариш-ки! На приказ „Екзекутиви Краєвого Комітету вічевого“ скликає наш Комітет пов. велике віче на день 3. листопада с. р. Віче се відбуде ся о год. 10. рано у великій салі „Народного Дому“ в Калущині з отрим порядком денним: 1) Отворенє віча і вибір президії. 2) Реферат „Про службову прагматіку“. 3) Реферат „Про регуляцію платні і про зрівняне учителів з останніми рангами держ. урядників“. 4) Дискусія і ухвала резолюцій. 5) Вибір 2 відпоручників до соймової депутації. 6) Вибір вічевого комітету для калуського шк. округу. 7) Замкненє віча. — З огляду на важність сеї так актуальної для нас справи гадаємо, що ніхто з Товаришів так Русинів як і Поляків не ухилить ся від співучасті в тім маніфестаційнім виступі за наші спільні, станові права, за нашу спільну долю — недолю. Проте кожний з Товаришів (ок) нехай пам'ятає на день 3. листопада 1912. — Калущині — „Народний Дім“ — год. 10 рано. — Повітовий Комітет вічевого в Виділі „Взаїм. Пом. учит.“ в Калущині.

— З Калущини. Дня 3. листопада то є в неділю відбудуть ся загальні збори Секції Руск. Тов-а Педагогічного в Калущині в „Народнім Домі“ з слідуєчим порядком денним: 1) Отворенє зборів і вибір предсідника. 2) Звіт з діяльності товариства за рік 1912. (Генрих Коваль). 3) Звіт касиєра (М. Таранько). 4) Вибір нового виділу на рік 1913. 5) Внесення членів. Початок зборів точно о 2 год. по полудни. За виділ: Цецилія Курієцева, голова. Генрих Коваль, секретар.

Посмертні оповістки.

— Др. М. Левицький, старший військовий лікар, помер свми днями в Кракові. Покійник належав духом до новокурських русофілів, хоч активно, з оглядом на своє становище, не виступав. В. с. п.!

— Кароль Подяшечний, радник Двора, бувши посол до парламенту, помер свми днями в 73. році життя у Львові. В. с. п.!

Наука, умілість і письменство.

— Недостача літератури про Україну. Англійський тижневик „Saturday Review“ напечатав замітку д. Джорджа Рафаловича про відношення Австрії й Росії. Автор вказує на неможливість порозуміння між сими двома сусідніми монархіями і вважає швидкий зріст українського питання за причину неможливості порозуміння.

Джордж Рафалович звертає увагу на повну недостатку літератури про Україну в англійській мові. Становище погіршує ся ще тим, що і в французькій мові, якою багато Англіців володіє, літератури про Україну дуже обмаль. Дещо тільки можна найти в напечатаного німецькою мовою. На закінченє автор згадує про нашого Шевченка і про чарівний український фольклор, що дійсно недоступні англійському громадянству.

До сего ми скажемо, що справді і на німецькій мові у нас мало писано про наші справи так, що не дивота, що чужинці мають про нас або баламутні погляди, або нічого не знають. Сеж повинно би бути також задачею наших парлям. послів, як се роблять інші народи, щоби і в німецьких газетах і інших видавництвах виступали з статтями і розвідками про наше положенє, про наше житє, про наші придбання і недостачі. Часу на такі справи повинні послати таки найти!

Телеграми

з дня 24. жовтня.

Відень. По отвореню піншнього засідання палати послів преесідник Сильвестер присвятив теплу згадку бл. п. Гр. Цеглинському у. Зазначив єго заслуги яко педагога і автора знаменитих шкільних підручників, і яко драматичного письменника і автора белетристичних творів, чим покійник поставив собі тривалий пам'ятник в письменстві єго на роду. Дальше згадав про праці покійника в комісії і в північ, що палата спочував в жалю народу з приводу єго смерті.

Відень (ТКБ). „Wiener Ztg.“ містить відручне письмо цїсаря, яке скликає спільні делегації до Будапешта на день 5. листопада.

Відень. Як доносять, цїсар виїде в перших днях до Будапешта і остане там через весь час делегаційної сесії. З цїсарем їде також міністер заграничних справ гр. Берхтольд. В Пешті уділяти ме цїсар послухань. Двірець делегаційній прийняти відбудуть ся під кінцець листопада.

Царгород. Міністерство війни оповіщує, що завзяті бої ведуть ся коло Адрианополя, Кіркїлісси і Кірджалі.

Турецьке військо перейшло до офензивы в напрямі до Егрі-Паланка.

Коло Пріштини бій тривав без перерви. Чорногорці похвалили офензиву від півночи до Скутарі, а старають ся дійти до Скутарі від заходу. Скутарі не грозить безпосередна небезпека.

З Вальви вислано до Скутарі редифів. Атени. Грецька армія виперла Турків на північ і заняла Серфідже.

Царгород (ТКБ). Потверджує ся, що відкликани з Чорного моря воєнні кораблі получат ся з двома панцирниками і кількома торпедовцями, що знаходять ся в Дарданелях і відплинуть до архіпелагу, щоб розправити ся з грецькою флотією. На Чорнім морю лишити ся лише кілька контрторпедовців, щоби вести дальше блокаду болгарських берегів.

Лондон. „Daily Mail“ доносить, що турецька флотія має нападати на Атени.

Атени. З оглядом, що Чорногорці не мають місця на поміщенє турецьких в'язнів, просив король Микола грецьке правительство, щоби дозволило помістити тих в'язнів на однім з грецьких островів.

Царгород (ТКБ). Дневники доносять, що болгарський комітет приготував много динамітних замахів. В солунських вілях арештовано в різних місцевинах 150 Болгарів. Вчора вночі висаджено при помочи бомби на монастирській залізничній мост, в яким місці перервано телеграфічну лінію.

Лондон Шефа генерального штабу Френча, що перебував тепер на відпустці в Америці, визвано телеграфічно до Лондона. Третя ескадра англійської флотії, котра мала в будучу суботу відплисти на Середземне море, вже вчора відплила до Гібральтару.

Флоренція. Гр. Берхтольд відїхав вчора до Відня.

Царгород (ТКБ). Появилось іраде, яке іменує Шемсін Еддіна заступником султана в Лїбї і надає єму рангу везира і титул паші.

Копенгага (ТКБ). Правительство предложило фолькстінгови начерк закона, що надає чинне і пасивне право виборче жінкам від 25 року життя.

Смоленськ (ТКБ). Військовий повітовий суд засудив на необмежені тяжкі роботи воляка шхоти, котрий підчас паради в Москві виступив з ряду і подав цареві поданє.

Відень. Полуднево словянські носли не взяли участі в вчорашнім засіданню парламенту, щоби тим чином задемонструвати проти відносин в Хорватії.

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страги, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в руській товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руського тсварства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінює тєлів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догодних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, пенсії).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ архітекта ВАСИЛЯ НАГІРНОГО у Львові, Ринок 36 (дім „Народної Торговлі“) згл ул. На скалці 3. виготовляє плани і кошториси на будівлі церков, домів парохіальних, народних домів, читалень і прочі будівлі

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені г рубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркнутим чисел мінутних.

Вїзїзг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05\$, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.

*) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

До Підволочиска: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.

†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновців: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.

*) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і святами.

До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §), 1:45, 6:50, 11:25. §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат свята.

До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.

До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*.)

*) до Рави руської (лише в неділі).

До Яворова: 8:40, 5:45.

До Підгаєць: 5:55, 4:53.

До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиска: 6:25, 10:55, 2:29*, 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30.

†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Підгаєць: 6:09, 1:21*, 5:15, 10:40 §).

*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6:28, 1:40*, 5:36, 10:59 §).

*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиска відїздить о год. 2. мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2. мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Локальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02.

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир?—

(з нагоди святкування мнимі 250-літної річниці єствовања Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

!!!Купуйте!!!

одобреній Радою шкільною кравкою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнімає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитових папері і 2 мапки. В гарній полотноїній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руських середніх шкіл і дає шкільній молодіжї вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників І. класу середніх шкіл, але при достаточі иншого підручника й для учеників вищих класів, для руських виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопських бурсах і інститутах, а і за свої приступності також для наших читалень, для селян і міщан. З хісном може повчити ся з него нашої історії й кожний осявічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ „ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станіславів, ул. Смольний Перемішль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для виготовлення іконостасів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золоченя чаш і всякі направи. Зеднала досі загальні признаня.

366(80с)

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиска: 7:01, 11:11 1:3*, 2:00, 5:10, 10:12, 10:31†)

†) з Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

З Підгаєць: 7:26*, 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§)

*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9:21, 6:11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7:08*, 10:31, 6:11*, 9:41, 11:43§)

*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2. мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6:55.